

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

Utarbeidet av: Oslo Universitetssykehus HF

Plan ID: 1017 Versjon: [1.0]

Revideres innen dato: 13.03.2023

FUNKSJONSOMRÅDER (FO)			
1.	Kommunikasjon/sanser	5.	Eliminasjon
2.	Kunnskap/utvikling/psykisk	6.	Hud/vev/sår
3.	Respirasjon/sirkulasjon	7.	Aktivitet/funksjonsstatus
4.	Ernæring/væske/elektrolyttbalanse	8.	Smarter/søvn/hvile/velvære
		9.	Seksualitet/reproduksjon
		10.	Sosialt/planlegging av utskriving
		11.	Åndelig/kulturelt/livsstil
		12.	Annet/legedelegerte aktiviteter

FO	SCT	Sykepleiediagnose	SCT	Mål og Intervensjon	Spesifiser	Frekvens/situasjon	Referanse
	302866003	Hypoglykemi	166921001	Normalt blodsukker			
			698472009	Overvåking av blodsukker			(9,10,17)
			418389000	Håndtering av blodsukker			(8,10)
			386328006	Håndtering av hypoglykemi			(9,10)
			33747003	Blodsuktermåling			(3,6,7)
				VAR: Blodsuktermåling			
			410359006	Håndtering av prøvetaking			
	80394007	Hyperglykemi	166921001	Normalt blodsukker			
			698472009	Overvåking av blodsukker			(9,10,17)
			418389000	Håndtering av blodsukker			(8,10)
			386326005	Håndtering av hyperglykemi			(9)
			33747003	Blodsuktermåling			(3,6,7)
				VAR: Blodsuktermåling			
			39543009	Administrering av insulin			(9,17)
				VAR: Administrering av insulin med insulinpenn			(3,6,8,9,21)
				VAR: Opptrekking av insulin fra hetteglass			
				VAR: Administrering av insulin med insulinsprøyte			
			386362006	Administrering av legemiddel subkutant			(9,17)

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

				VAR: Subkutan injeksjon: administrering			
			410359006	Håndtering av prøvetaking			
				Behandle Metabolsk acidose		Som forordnet	
78648007	Risiko for infeksjon	397680002		Ingen tegn eller symptomer på infeksjon			
			370835007	Overvåking av tegn og symptomer på infeksjon			
				VAR: Tidlig identifisering av kliniske tegn på forverring av helsetilstanden			
			304495004	Overvåking av vitale tegn			
190902006	Forstyrrelse i væskebalanse	166685055		Normal elektrolyttbalanse			
			430147008	Overvåking av væskebalanse			
			711006002	Måling av væskeinntak			
			711005003	Måling av væskeproduksjon			
			103744005	Administrering av væske intravenøst			(6,10)
			386493006	Stell av intravenøstilgang			
			225285007	Tilby drikke			
				VAR: Perifert venekateter (PVK): tilkobling av infusjonsvæske			
				VAR: Sentralt venekateter (SVK): tilkobling av infusjonsvæske			
				VAR: PICC-line kateter: tilkobling av infusjonsvæske			
				VAR: Veneport (VAP): tilkobling av infusjonsvæske			
				VAR: Perifert venekateter (PVK): frakobling av infusjonsvæske			
				VAR: Sentralt venekateter (SVK): frakobling av infusjonsvæske			
				VAR: PICC-line kateter: frakobling av infusjonsvæske			
				VAR: Veneport (VAP): frakobling av infusjonsvæske			
			166685005	Normal elektrolyttbalanse			
			47451004	Administrering av elektrolytter			
284670008	Svekket ernæringsstatus	709014002		Etterlever forordnet diett			
			386374005	Overvåking av ernæring			
			710847006	Vurdering av kostholdsbehov			

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

				VAR: Kartlegging av ernæringsstatus			
			410175003	Håndtering av kosthold			(6,8,11,12,14,15)
				VAR: Spisehjelp til pasient			
			386374005	Overvåking av ernæring			(3,7,14,18)
			410200000	Undervisning om vektkontroll			(8,12,15)
			103699006	Henvising til klinisk ernæringsfysiolog			(3,6,7)
				Se NVP Ernæringssvikt- underernæring			
70693003	Risiko for nedsatt hudkvalitet		444884003	Intakt hud			
			711041003	Vurdering av hudkvalitet			(3,16)
			710054004	Opprettholdelse av hudkvalitet			
			385956002	Undervisning om fotstell			(3,6,8,16)
			308451001	Henvising til fotterapeut			
			385955003	Fotpleie			
				VAR: Fot- og neglestell			
422183001	Diabetisk hudsår		444884003	Intakt hud			
			1144884009	Bedret hudkvalitet			
			711041003	Vurdering av hudkvalitet			(3,16)
			710054004	Opprettholdelse av hudkvalitet			
			713130008	Vurdering av diabetisk fotsår			
			225358003	Sårbehandling			
				VAR: Stell av nevropatiske fotsår i inflammasjonsfasen- infeksjon			
				VAR: Stell av nevropatiske fotsår i proliferasjonsfasen- rent, granulerende epitaliserende sår			
				VAR: Stell av nevropatiske fotsår i maturasjonsfasen- hel hud med ferskt arrvev			
704414005	Risiko for søvnproblem		1137437005	Tilstrekkelig søvn			
			445221009	Vurdering av søvnmønster			
			1172583004	Fremming av søvnhygiene			

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

				Se NVP Søvnforstyrrelse			
274663001	Akutt smerte	1156446004	1156446004	Viser tilstrekkelig smertekontroll			
			278414003	Håndtering av smerte			
				Se NVP Smerte- kronisk			
82423001	Kronisk smerte	1156446004	1156446004	Viser tilstrekkelig smertekontroll			
			278414003	Håndtering av smerte			
				Se NVP Smerte- kronisk			
1402001	Frykt	1149159005	1149159005	Redusert fryktnivå			
			710060004	Håndtering av angst			(3)
				Se NVP Angst			
129864005	Mangelfull kunnskap om sykdomsprosess	1141697008	1141697008	Viser kunnskap om sykdom			
			311401005	Opplæring av pasient			
			84635008	Undervisning om sykdomsprosess			
			392155009	Undervisning om behandlingsregime			
			268360001	Synstest			
			223464006	Undervisning om prosedyre			
			710573005	Demonstrasjon av subkutan injeksjonsteknikk			
			967006	Opplæring i medisiner			
			304507003	Undervisning om trening			
			362978005	Opplæring i medisinsk utstyr			(3-5)
			445283009	Utlevering av informasjonsmateriell			(3,19)
18232000	Vansker med mestring	225909006	225909006	I stand til mestring			
			386346000	Tilrettelegging for læring			(3)
			362978005	Opplæring i medisinsk utstyr			(3-5)
			363108004	Prosedyre relatert til håndtering av utstyr			(3)
			281100006	Henvising til helsepersonell			(3)
409030003	Ineffektiv familiemestring	1141941008	1141941008	Tilfredsstillende mestring hos pårørende			

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

		710147008	Fremming av tilfredsstillende pårørendeprosess			(3)
		709269007	Undervisning av pårørende om behandlingsregime			
		710843005	Vurdering av kulturelt livssyn			(3)
		710146004	Fremming av effektiv pårørendekommunikasjon			(20)

Referanser

1. Helsedirektoratet. [Motiverende intervju som metode](#) [oppdatert 07.03.2017; lest 17.12.2019].
2. Karlsen B. Den individuelle veiledningssamtalen - nøkkelen til bedret mestring. I: Skafjeld A, Graue M, red. Diabetes Forebygging, oppfølging, behandling. Oslo: Akribe; 2011.
3. Helsedirektoratet. [Nasjonale faglige retningslinjer Diabetes](#) [oppdatert 09.12.2018; lest 26.11.19].
4. Caple CRBM, Parks-Chapman JRB. [Diabetes Mellitus, Type 2: Treatment Adherence](#). nuplpswich, Massachusetts: EBSCO Publishing [oppdatert 09.11.2018; lest 17.12.2019].
5. Woten MRB, March PP. [Case Management: Patients with Diabetes](#). nuplpswich, Massachusetts: EBSCO Publishing [oppdatert 20.04.2018; lest 17.12.2019].
6. Cabrera GM, Parks-Chapman JRB. [Diabetes Mellitus, Type 1](#). nuplpswich, Massachusetts: EBSCO Publishing [oppdatert 07.09.2018; lest 17.12.2019].
7. Type 1 diabetes. BMJ Best Practice [database]. London: BMJ Publishing group [oppdatert 05.04.2019; lest 18.12.2019].
8. Schub TB, Parks-Chapman JRB. [Diabetes Mellitus, Type 2](#). nuplpswich, Massachusetts: EBSCO Publishing [oppdatert 21.09.2018; lest 17.12.2019].
9. Inzucchi SE. [Management of diabetes mellitus in hospitalized patients](#). UpToDate [database]. UpToDate, Inc [oppdatert 28.08.2019; lest 18.12.2019].
10. Karakashian ARB, DeVesty GBM. [Hypoglycemia: Managing](#). nuplpswich, Massachusetts: EBSCO Publishing [oppdatert 07.09.2018; lest 18.12.2019].
11. [Type 2 diabetes in adults](#). BMJ Best Practice [database]. London: BMJ Publishing group [oppdatert 30. 10.2019; lest 18.12.2019].
12. March PP, Parks-Chapman JRB. [Diabetes Mellitus, Type 2: Weight Management](#). nuplpswich, Massachusetts: EBSCO Publishing [oppdatert 09.11.2018; lest 18.12.2019].
13. Caple CRBM, Schub TB. [Diabetes Mellitus, Type 2: Effect of Exercise](#). nuplpswich, Massachusetts: EBSCO Publishing [oppdatert 18.05.2018; lest 18.12.2019].
14. Aas A-M. Kostens betydning ved diabetes. I: Skafjeld A, Graue M, red. Diabetes Forebygging, oppfølging, behandling Oslo: Akribe; 2011.

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

15. Caple CRBM, Parks-Chapman JRB. [Diabetes Mellitus: Nutrition Therapy](#). nuplpswich, Massachusetts: EBSCO Publishing [opdatert 06.04.2018; lest 18.12.2019].
16. Skafjeld A. Forebygging og behandling av fotsår. I: Skafjeld A, Graue M, red. Diabetes Forebygging, oppfølging, behandling. Oslo: Akrike; 2011.
17. Malcolm J, Halperin I, Miller DB, Moore S, Nerenberg KA, Woo V, et al. [In-Hospital Management of Diabetes](#). Canadian journal of diabetes 2018;42 Suppl 1:S115-s23.
18. NICE. [Type 2 diabetes in adults: management](#)[opdatert August 2019; lest 24.09.2019].
19. Helsedirektoratet. [Informasjon og råd om diabetes – fotpleie og sårbehandling](#)[opdatert 02.03.14; lest 26.11.19].
20. Mosand R. Diabetes i et kulturperspektiv - veiledning til personer med minoritetsbakgrunn. I: Skafjeld A, Graue M, red. Diabetes Forebygging, oppfølging, behandling. Oslo: Akrike; 2011.

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

Metoderapport

AVGRENSNING OG FORMÅL	
1	<p>Overordnede mål for VP:</p> <p>Tilrettelegge og sikre best mulig omsorg og pleie ved nyoppdaget og dårlig regulert diabetes.</p> <ul style="list-style-type: none">• Velregulert blodsukker.• Forebygge og redusere senkomplikasjoner.• Styrket egenomsorg i forhold til å leve med diabetes
2	<p>Hvem gjelder VP for (populasjon, pasient):</p> <p>Voksne pasienter med diabetes inneliggende på sykehus.</p>
INVOLVERING AV INTERESSETER	
3	<p>Navn, tittel og arbeidssted på medlemmer av arbeidsgruppen som har utarbeidet VP-en:</p> <p>2022 Regional FG Pleieplan har overført VP fra ICNP til Snomed v /Ida Steen</p> <p>Oversatt til ICNP 2020: Arbeidsgruppe Helse Sør-Øst</p> <p>Og i tillegg til arbeidsgruppen er den lagt i riktig format: Annika Brandal SSHF, innleie HSØ</p>

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

Line Stad Støverud SIHF

Sidsel R. Børmark, HSØ

Arbeidsgruppe Helse Nord:

Rita Hofsøy, spes spl, Med klinikk, UNN Harstad

Lisa Johansen spes spl, AKUM, UNN Tromsø

Planen er overført av arbeidsgruppe i HSØ og HN, dette er en sammenstilling av de to versjonene som er gjort, Annika Brandal og Lisa Johansen har gjort jobben med sammenstilling.

Arbeidsgruppe revisjon 2019:

Liv Anne Wiik

Sykepleier, klinisk spesialist

Indremedisinsk sengepost

Medisinsk klinikk, OUS

Ida Steen

Sykepleier og KDS rådgiver

Medisinsk klinikk, OUS

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

	<p>Arbeidsgruppe 2015:</p> <p>Hilde Nygård Muhle, klinisk spesialistsykepleier, Diapol, Aker.</p> <p>Frank Schulte, sykepleier Nyremedisin, Ullevål.</p> <p>Liv Anne Wiik, sykepleier Generell indre medisin, Ullevål.</p>
4	<p>Synspunkter og preferanser fra målgruppen som VP-en gjelder for:</p> <p>Revisjon 2019</p> <p>Arbeidsgruppen har lang erfaring med pasienter med diabetes, og en av deltakerne var med i arbeidsgruppen ved første utgave. Svar fra diabetesforbundet blir tatt med i revisjonsarbeidet, og ferdig plan vil bli sendt på høring til diabetesforbundet.</p> <p>Tilbakemelding var blant annet:</p> <ul style="list-style-type: none">• Vi savner tiltak rettet mot personer med minoritetsspråklig bakgrunn, tilrettelagt informasjon, tolk osv. <p>Det er i revisjonen tatt med Tiltaket 7330 Kulturell brobygging med forordninger knyttet til dette.</p> <ul style="list-style-type: none">• Bør stå noe om henvisning til psykolog ved behov <p>Psykolog er det legen som henviser til, men sykepleier kan være med å kartlegge behov for tilsyn av psykolog, dette er noe som gjelder mange pasientgrupper.</p> <p>Det er derimot tatt med et tiltak som går på å redusere angst. Og informere om bruk av kognitiv terapi.</p> <ul style="list-style-type: none">• «Senkomplikasjoner» og «senskader» brukes om hverandre. Diabetesforbundet benytter kun «komplikasjoner» <p>Dette skal være rettet opp i den reviderte utgaven.</p>

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

	<p>Første versjon VBP</p> <p>Planen blir sendt til høring til diabetesforbundet og brukerutvalget i Medisinsk klinikk.</p>
METODISK NØYAKTIGHET	
5	<p>Systematiske metoder ble benyttet for å søke etter kunnskapsgrunlaget:</p> <p>Revisjon 2019:</p> <p>PICO-skjema fra første utgave av VBP ble benyttet og sendt til Medisinsk biblioteket som gjennomførte et systematisk søk. Resultat av søk ligger som vedlegg. I tillegg til litteratur fra søket ble bøker lånt ved biblioteket benyttet. Dette var bøker arbeidsgruppen kjente fra det kliniske arbeidet.</p> <p>Første utgave</p> <p>Systematisk litteratursøk ble gjort av bibliotekar. Søkestrategi er vedlagt dette.</p> <p>Klassifikasjonssystemene NIC og NANDA er benyttet under mye av prosessen.</p> <p>Det har blitt brukt tidligere VBP-diabetes fra blant annet Sykehuset Telemark, Østfold og Vestre Viken. I tillegg noe relevant litteratur utenom søket.</p>
6	<p>Kriterier for utvelgelse av kunnskapsgrunlaget er:</p> <p>Oppsummerende forskning fra siste 5 år som omhandler voksne pasienter ble satt som kriterier for utvelgelse. Kun engelsk og skandinaviskspråklig litteratur er valgt inn.</p> <p>Studier og litteratur som omhandler spesielle former for diabetes som f.eks. svangerskapsdiabetes, LADA er ikke inkludert. Det vil være elementer i denne planen som kan være gjeldene for pasienter også i disse kategoriene.</p>

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

	<p>Litteratur som omhandler forebygging av diabetes er ikke inkludert.</p> <p>Det er valgt både litteratur som omhandler diabetes type 1 og diabetes type 2.</p>
7	<p>Styrker og svakheter ved kunnskapsgrunlaget:</p> <p>Styrker: det er mye forskning på diabetes, og det som er valgt ut er for det meste oppsummerende forskning, oppdatert de siste 2-3 årene.</p>
8	<p>VP er blitt vurdert internt/eksternt av relevante fagressurser (tittel, navn, arbeidssted):</p> <p>Vurdert av helseplattformen 2021:</p> <p>Hvorfor rer det ikke noe i denne planene på i elektrolytt forstyrrelser, dette må vurderes ved neste oppdatering.</p> <p>Tore Julsrud Berg Overlege og endokrinolog Avd. for endokrinologi, syklig overvekt, foreb. med. Medisinsk klinikk</p> <p>Hilde Nygård Muhle Klinisk spesialist sykepleie Diabetespoliklinikken Medisinsk klinikk</p>

Anne-Marie Aas

Klinisk ernæringsfysiolog

Diabetespoliklinikken

Medisinsk klinikk

Det er tatt ut rapport for bruk av VBP diabetes siste 3 mnd. Det kommer fram at det er særlig 5 avdelinger som bruker denne planen hyppig i tillegg til IMA; GER, INF, AKB, AME og GKR. Planen er sendt til fagsykepleier ved disse avd:

Sissel Bang Øimoen

Fagutviklingssykepleier og intensivsykepleier

Medisinsk intensiv

Medisinsk klinikk

Renate Birkeli

Fagutviklingssykepleier

Akuttmedisinsk observasjonspost

Medisinsk klinikk

Tone Daughton

Fagutviklingssykepleier

Akutt geriatrisk sengepost

Medisinsk klinikk

Anne-Grethe Johnsen

Fagutviklingssykepleier

Medisinsk rehabilitering

Marthe Rygh Selmer

Fagutviklingssykepleier

Isolatposten

Medisinsk klinikk

Camilla Elise Nielsen

Fagutviklingssykepleier

Infeksjonsmedisinsk sengepost

Medisinsk klinikk

Hanne Sophie Meyer

Fagutviklingssykepleier

Indremedisinsk sengepost

Medisinsk klinikk

Ellen Mathisen Stenling

Fagutviklingssykepleier

Avdeling for kreftbehandling

Silje Hermanrud

Fagutviklingssykepleier

Avdeling for gynekologisk kreft

Kristin Granseth

Kreftsykepleier

Avdeling for kreftbehandling

Følgende personer kom med tilbakemeldinger på høringsrunden:

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

Tore Julsrud Berg:

- NIC 5603 Undervisning: Fotstell *Dette er kun aktuelt hos individer med moderat til høy risiko for diabetiske fotsår.*

Det velges å beholde dette i planen da en del av pasientene innlagt har denne risikoen, og man velger dette tiltaket inn i pasientens plan der dette er aktuelt.

- NIC 3590 Overvåkning av hud: forordningen «Sjekkefottøy for trykk og friksjon» lagt til: *individer med nevropati eller fotsår.* Meningen er beholdt, men fjernet «individer med».
- Slettet «Bestille fotpleier» under NIC 1600 Fotstell Sletting godtatt.
- Under forordningen måle ketoner har TJB lagt til «i serum», dette beholdes.

Diskusjon med Sissel Bang Øimoen:

For at planen også skal kunne brukes for pasienter innlagt på medisinsk intensiv med ketoacidose er tiltak 1911 Behandling av syre-base-balanse: Metabolsk acidose inkludert i planen. Prosedyre som omhandler diabetisk ketoacidose er lagt inn.

Hanne Sophie Meyer:

Oppfatter planen som god, ingen innsigelser.

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

Anne-Marie Aas:

Hadde noen innspill som gikk på struktur på BP og oppsett av VBP. Gitt tilbakemelding om at dette er endringer som ikke gjøres grunnet retningslinjer på hvordan VBP er bygd opp.

Kom med innspill om en referanse, denne er lest og inkludert.

Innspill fra Fagfelle 1 Marte Aune Bjørnerås: Det er ikke diagnose for tiltaket «Fremme søvn». Tiltaket er tatt med selv om pasientene ikke nødvendigvis har et søvnproblem, men at vi kan tilrettelegge for en god natt ved å gjøre avtaler om måling av blodsukker på natt etter hva pasienten ønsker, i tillegg til de vurderingene vi har. Noen pasienter kan selvfølgelig ha søvnproblematikk, og da skal diagnose rundt dette legges inn i BP. Men vi har vurdert det til at dette ikke trenger å legges inn i VBP.

eHåndboksdocumentet «Insulin intravenøs infusjon» benyttes på sengeposter i noen tilfeller og er viktig å gjenfinne hos de pasientene det er relevant.

Innspill fra fagfelle 2 Stine-Lise Skogbakken: Det bør være med en diagnose som sier noe om nære relasjoner siden det er både mål og tiltak rundt dette. Det er derfor valgt inn en diagnose fra NANDA: «Mulighet for forbedret familiemestring». Hvis det er store utfordringer knyttet til hjemmeforhold eller familie må diagnose hentes fra kodeverket eller annen VBP.

ENDRINGER OG ANSVAR

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

9	Endringer siden forrige versjon:
10	Tidsplan og ansvarlige personer for oppdatering av VP-en er: Dokumentansvarlig har ansvar for å revidere planen senest tre år etter godkjenningsdato. Dersom det tilkommer nyere forskning eller behov for store endringer før denne datoen vil planen bli revidert.

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

Dokumentasjon av litteratursøk for VBP Diabetes

Til søk for VBP utfører vi søk i de basene som er beskrevet nedenfor, dette etter avtale med Klinisk Dokumentasjon Sykepleie (KDS) - DP Løsning Regional EPJ.

Vi søker i et begrenset antall databaser, de fleste er kilder for oppsummert forskning. I databasene som også inneholder enkeltstudier - PubMed/Medline og SveMed+: I PubMed/Medline vil vi ofte begrense søket til mulige systematiske oversikter/retningslinjer, og i SveMed+ vil vi gjerne begrense søket til artikler publisert i diverse nordiske sykepleietidsskrifter.

Problemstilling	Hvordan behandle voksne pasienter med diabetes innlagt på sykehus
Bibliotekar som utførte/veiledet søket:	Marie
Kontaktperson/avd.	Liv Anne Wiik liwiik@ous-hf.no og Ida Steen IDSTEE@ous-hf.no

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

Dato for søk:	6. oktober 2014 Oppdatering: 26. april 2019
Navn VBP	Diabetes

Database/ressurs:	Fagprosedyrer som er lokalt utviklet og godkjent i de enkelte helseforetak (på nettsiden til Helsebiblioteket)
Søkehistorie:	Sett gjennom liste

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

Treff:	<p>Diabetes i sykehjem – behandling</p> <p>Diabetes i sykehjem – diagnostikk</p> <p>Diabetes i sykehjem – forebygging og behandling av langtidskomplikasjoner</p> <p>Diabetes i sykehjem – hyperglykemi</p> <p>Diabetes i sykehjem – hypoglykemi</p> <p>Diabetes i sykehjem – injeksjoner og blodsuktermåling</p> <p>Diabetes i sykehjem – kartlegging ved innkomst</p> <p>Diabetes i sykehjem – kontrollrutiner</p>
--------	--

Database/ressurs:	VAR HEALTHCARE (tidligere PPS - Praktiske prosedyrer i sykepleietjenesten)
Søkehistorie:	Dere ser selv i E-håndboka -> Kunnskapskilder > VAR

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

Treff:	
--------	--

Database/ressurs:	Nasjonale retningslinjer fra Helsedirektoratet
Søkehistorie:	Sett gjennom liste
Treff:	<p>Nasjonal faglig retningslinje for diabetes Sist oppdatert: 09.12.2018 https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/diabetes</p> <p>Nasjonal faglig retningslinje for svangerskapsdiabetes Sist oppdatert: 25.06.2018 https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/svangerskapsdiabetes</p> <p>Se også: https://helsedirektoratet.no/diabetes</p>

Database/ressurs:	Folkehelseinstituttet - rapporter og trykksaker
-------------------	---

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

Søkehistorie:	Innhold A-Å > Diabetes
Treff:	<p data-bbox="584 360 696 384">Diabetes</p> <p data-bbox="584 416 1211 440">https://www.fhi.no/fp/folkesykdommer/diabetes/</p> <p data-bbox="584 592 1189 616">Fra lenken over finner dere bl.a disse rapportene:</p> <p data-bbox="584 703 2022 807">Effekten av å screene alle gravide sammenlignet med å screene gravide med risikofaktorer for å avdekke svangerskapsdiabetes - 2019 https://www.fhi.no/publ/2019/effekten-av-a-screene-alle-gravidessammenlignet-med-a-screene-gravide-med-r/</p> <p data-bbox="584 895 1939 983">Fedmekirurgi ved diabetes type 2 og kroppsmasseindeks under 35 - fullstendig metodevurdering - 2018 https://www.fhi.no/publ/2018/fedmekirurgi-ved-diabetes-type-2-ogkroppsmasseindeks-under-35---fullstendi/</p> <p data-bbox="584 1070 1946 1158">FreeStyle Libre-systemet for egenmåling av blodsukker: en hurtigmetodevurdering - 2017 https://www.fhi.no/publ/2017/freestyle-libre-systemet-for-egenmaling-avblodsukker-en-hurtigmetodevurder/</p> <p data-bbox="584 1246 1968 1318">Bruk av skjema i oppfølging av diabetes i allmennpraksis - 2016 https://www.fhi.no/publ/2016/bruk-av-skjema-i-oppfolging-av-diabetes-i-allmennpraksis-/</p>

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

	<p>Effekt av hyperbar oksygenbehandling ved senskader etter stråleterapi eller diabetiske fotsår - 2015</p> <p>https://www.fhi.no/publ/2015/effekt-av-hyperbar-oksygenbehandling-vedsenskader-etter-straleterapi-eller/</p> <p>Effekt av nye blodsukkersenkende medikamenter i kombinasjon med metformin sammenlignet med sulfonylurea i kombinasjon med metformin hos pasienter med type-2 diabetes - 2014</p> <p>https://www.fhi.no/publ/2014/effekt-av-nye-blodsukkersenkendemedikamenter-i-kombinasjon-med-metformin-s/</p>
--	---

Database/ressurs:	Helsebibliotekets retningslinjebase
Søkehistorie og treff:	Sett gjennom emnegruppe Endokrinologi
	Fra lenken over:

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

Norsk endokrinologisk forening - 2018 Nasjonal veileder i endokrinologi

<http://www.endokrinologi.no/>

Norsk legemiddelhåndbok

T3.1 Diabetes mellitus - Sist endret: 31.10.2018

https://www.legemiddelhandboka.no/T3.1/Diabetes_mellitus

Prioriteringsveileder - endokrinologi og endokrinkirurgi - 2015

<https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/endokrinologi-og-endokrinkirurgi>

Endokrinologi

Kapittel i Metodebok i indremedisin, Oslo universitetssykehus - Ullevål

<https://www.medisinous.no/index.php?action=showchapter&chapter=UQvyncin>

Diabetes - Retninglinjer for diabetes, pre-diabetes og kardiovaskulær sykdom (engelsk)

2013

(Medutgiver: Norsk Cardiologisk Selskap)

http://www.escardio.org/knowledge/guidelines/Diabetes_Guidelines.htm

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

	Se Nasjonale retningslinjer fra Helsedirektoratet i denne basen over.
--	---

Database/ressurs:	NICE Guidance (UK)
Søkehistorie og treff:	<p>Conditions and diseases > Diabetes and other endocrinal, nutritional and metabolic conditions > Diabetes</p> <p>Finner bl.a :</p> <p>Type 2 diabetes: prevention in people at high risk Public health guideline [PH38] Published date: July 2012 Last updated: September 2017 https://www.nice.org.uk/guidance/ph38</p> <p>Type 2 diabetes in adults: management NICE guideline [NG28] Published date: December 2015 Last updated: May 2017 https://www.nice.org.uk/guidance/ng28</p> <p>Type 1 diabetes in adults: diagnosis and management</p>

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

NICE guideline [NG17] Published date: August 2015 Last updated: July 2016 <https://www.nice.org.uk/guidance/ng17>

Diabetic foot problems: prevention and management

NICE guideline [NG19] Published date: August 2015 Last updated: January 2016

<https://www.nice.org.uk/guidance/ng19>

Diabetes in pregnancy: management from preconception to the postnatal period

NICE guideline [NG3] Published date: February 2015 Last updated: August 2015 <https://www.nice.org.uk/guidance/ng3>

Hyperglycaemia in acute coronary syndromes: management Clinical guideline [CG130] Published date: October 2011

<https://www.nice.org.uk/guidance/cg130>

Type 2 diabetes prevention: population and community-level interventions

Public health guideline [PH35] Published date: May 2011 <https://www.nice.org.uk/guidance/ph35>

Her er lenker til diverse dokumenter under hhv. NICE Advice og Quality Standards:

[NICE advice - Critical assessment of evidence to help you make decisions. Advice, rather than formal NICE guidance](#)

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

	Quality Standards
--	-----------------------------------

Database/ressurs:	Socialstyrelsen (Sve) - Nationella riktlinjer
Søkehistorie:	Sett gjennom liste
Treff:	<p>Nationella riktlinjer för diabetesvård – Stöd för styrning och ledning - 2018 https://www.socialstyrelsen.se/publikationer2018/2018-10-25/</p> <p>Nevner også:</p> <p>Kost vid diabetes – en vägledning till hälso- och sjukvården http://www.socialstyrelsen.se/publikationer2011/2011-11-7</p>

Database/ressurs:	Sundhedsstyrelsen - Kvalitet og retningslinjer (DK)
Søkehistorie:	Sett gjennom liste

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

Treff:	<p>National klinisk retningslinje for udvalgte sundhedsfaglige indsatser ved rehabilitering til patienter med type 2 diabetes - 2015 https://www.sst.dk/da/udgivelser/2015/nkr-type2diabetes</p> <p>National klinisk retningslinje for udredning og behandling af diabetiske fodsår - 2013 https://www.sst.dk/da/udgivelser/2013/nkr-diabetiske-fodsaar</p>
--------	--

Database/ressurs:	Center for kliniske retningslinjer (DK)
Søkehistorie:	Sett gjennom Godkente retningslinjer
Treff:	<p>Injeksjon af insulin til voksne med diabetes - 2015 http://www.cfkr.dk/retningslinjer/godkendte-retningslinjer/hud-og-slimhinder/krinsulin-injeksion.aspx</p> <p>Pleje af fødder til voksne med diabetes mellitus type 1 eller type 2, i lavrisikogruppe 0 og 1, som led i at forebygge diabetiske fodsår - 2015 http://www.cfkr.dk/retningslinjer/godkendte-retningslinjer/hud-og-slimhinder/pleje-af-foedder-til-voksne-med-diabetes-mellitus-type-1-eller-type-2,i-lavrisikogruppe-0-og-1,-som-led-i-at-forebygge-diabetiske-fodsaar.aspx</p>

--	--

Database/ressurs:	Nursing Reference Center
Søkehistorie:	<p>Søkt i tittel:</p> <p>diab* OR hypoglycem* OR hyperglycem* OR hypoglycaem* OR hyperglycaem*</p>
Treff:	<p>Avgrenset til publikasjonstypene: Quick Lessons, Evidence Based Care Sheets, Skills og Patient Handouts</p> <p><i>For å få fulltekstlenkene til å virke: det kan være nødvendig å kopiere og lime inn lenkene inn i nettleserens adressefelt (URL-feltet), istedet for bare å klikke på dem.</i></p>

Gjelder for alle 4 publikasjonstypene: her nevner jeg noen av treffene, jeg kan ha utelatt relevant litteratur. Så søk gjerne selv for å se alle.

Quick Lessons

Totalt 23 treff

Diabetes Mellitus, Type 2 By: Schub T, Parks-Chapman J, Pravikoff D, CINAHL

Nursing Guide, September 21, 2018

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701050&site=nup-live&scope=site>

Diabetes Mellitus, Type 1 By: Cabrera G, Parks-Chapman J, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, September 7, 2018

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T700834&site=nup-live&scope=site>

Blant de øvrige titlene finnes bla. disse:

- **Heart Failure and Diabetes**
- **Stroke, Ischemic, and Diabetes Mellitus, Type 2, in Adults**
- **Diabetes, Secondary**

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

- Acute Myocardial Infarction and Diabetes Mellitus
- Diabetes Mellitus: Pregnancy in Patients with Preexisting Diabetes
- Hypertension and Diabetes Mellitus
- Diabetes Mellitus, Hypertension, and Heart Disease

Evidence Based Care Sheets

Totalt 42 treff

Case Management: Patients with Diabetes By: Woten M, March P, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, April 20, 2018

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T708253&site=nup-live&scope=site>

Diabetes Mellitus: Treatment of Older Patients By: Schub T, Parks-Chapman J, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, November 30, 2018

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701316&site=nup-live&scope=site>

Diabetes Mellitus, Type 2: Cardiovascular Risk By: Walsh K, Parks-Chapman J, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, February 23, 2018

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701676&site=nup-live&scope=site>

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

Diabetes Mellitus, Type 2: Hypertension Risk By: Spears TL, Parks-Chapman J, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, October 5, 2018

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701290&site=nup-live&scope=site>

Diabetes Mellitus, Type 2: Treatment Adherence By: Caple C, Parks-Chapman J, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, November 9, 2018

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701308&site=nup-live&scope=site>

Diabetes Mellitus, Type 2: Weight Management By: March P, Parks-Chapman J, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, November 9, 2018

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701300&site=nup-live&scope=site>

Diabetes Mellitus, Type 2: Drug Management in the Older Patient By: Caple C, Parks-Chapman J, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, November 16, 2018 <http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701332&site=nup-live&scope=site>

Diabetes Mellitus, Type 2: Effect of Exercise By: Caple C, Schub T, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, May 18, 2018

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701309&site=nup-live&scope=site>

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

Diabetes Mellitus, Type 2: Impact of Supplements By: Smith N, Parks-Chapman J, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, April 20, 2018

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701294&site=nup-live&scope=site>

Diabetes Mellitus: Nutrition Therapy By: Caple C, Parks-Chapman J, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, April 6, 2018

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701318&site=nup-live&scope=site>

Gestational Diabetes Mellitus: Diet By: Marcel C, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, May 11, 2018

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T708298&site=nup-live&scope=site>

Diabetes Mellitus: Glycemic Awareness By: Schub T, Caple C, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, October 5, 2018

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701331&site=nup-live&scope=site>

Diabetes Mellitus, Type 2: Nephropathy By: March P, Parks-Chapman J, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, June 22, 2018

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T701315&site=nup-live&scope=site>

Skills

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

Totalt 24 treff (ikke inkludert dok som inngår i disse 24 moderdokumentene)

Hypoglycemia in Pregnancy: Managing By: Woten M, Walsh K, CINAHL Nursing Guide, February 15, 2019

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T922809&site=nup-live&scope=site>

Hypoglycemia: Managing By: Karakashian AL, DeVesty G, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, September 7, 2018

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T921348&site=nup-live&scope=site>

Patient and Family Education: Teaching the Patient with Diabetes Mellitus, Type 2 By: Smith N, Balderrama D, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, January 4, 2019

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T705744&site=nup-live&scope=site>

Patient Education: Teaching Foot Care to a Patient with Diabetes By: Engelke Z, Schub T, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, January 26, 2018

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T706311&site=nup-live&scope=site>

Patient Education: Teaching the Adult with Diabetes Mellitus, Type 1 By: Engelke Z, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, February 16, 2018

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T707547&site=nup-live&scope=site>

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

Patient Education: Teaching the Pregnant Patient with Diabetes Mellitus, Type 1 By: Engelke Z, Schub T, Pravikoff D, CINAHL Nursing Guide, May 26, 2017

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=T707550&site=nup-live&scope=site>

Patient Handouts

Totalt 72 treff

Hypoglycemia By: Alan R, Health Library: Evidence-Based Information, September 1, 2018

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2009866545&site=nup-live&scope=site>

Discharge Instructions for Hypoglycemia By: Kellicker PG, Carmichael K, Health Library: Evidence-Based Information, August 1, 2016

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2010225130&site=nup-live&scope=site>

Discharge Instructions for Hyperglycemia -- Adult By: Neff DM, Carmichael K, Health Library: Evidence-Based Information, August 1, 2016

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2010447526&site=nup-live&scope=site>

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

Role of Exercise in Type 2 Diabetes Health Library: Evidence-Based Information, December 1, 2018

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2013215902&site=nup-live&scope=site>

Discharge Instructions for Diabetes Type 2 By: Kellicker PG, Carmichael K, Health Library: Evidence-Based Information, August 1, 2018

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2010183584&site=nup-live&scope=site>

Discharge Instructions for Diabetes Type 1 -- Adult By: Kellicker PG, Health Library: Evidence-Based Information, September 1, 2018

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2010183583&site=nup-live&scope=site>

Type 1 Diabetes By: Wood D, Health Library: Evidence-Based Information, September 1, 2018

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2009866637&site=nup-live&scope=site>

Type 2 Diabetes By: Wood D, Health Library: Evidence-Based Information, September 1, 2018

<http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2009866636&site=nup-live&scope=site>

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

	<p>What to Eat if You Have Diabetes By: Kerr SJ, Woods M, Health Library: EvidenceBased Information, May 1, 2017 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2011171167&site=nup-live&scope=site</p> <p>How to Take Care of Your Feet If You Have Diabetes By: Smith N, Health Library: Evidence-Based Information, May 1, 2017 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2009805471&site=nup-live&scope=site</p> <p>Taking Care of Your Diabetes When You Are Away From Home By: Stahl RJ, Woods M, Health Library: Evidence-Based Information, July 1, 2016 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2010217906&site=nup-live&scope=site</p> <p>Taking Care of Your Diabetes When You Are at School or Work By: Stahl RJ, Woods M, Health Library: Evidence-Based Information, July 1, 2016 http://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&db=nup&AN=2010217905&site=nup-live&scope=site</p>
--	--

Database/ressurs:	UpToDate
-------------------	--------------------------

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

Søkehistorie og treff:	<p>Sett gjennom samlesider med temaoppslag:</p> <p>Fulgt denne stien:</p> <p>Contents -> Endocrinology and Diabetes-> Diabetes Mellitus</p> <p>Blant temaoversiktene presentert i lenka over er:</p> <p>Management of diabetes mellitus in hospitalized patients http://www.uptodate.com/contents/1770</p> <p>Overview of medical care in adults with diabetes mellitus http://www.uptodate.com/contents/1750</p>
-------------------------------	---

Database/ressurs:	Best Practice
Søkehistorie og treff:	<p>Sett gjennom:</p> <p>Specialities: Endocrinology and metabolic disorders</p>

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

	<p>Er det noen andre relevante enn de som er nevnt nedenfor?, se spesielt under D og H (diab, hypogly, hypergly..)</p> <p>Inpatient glycaemic management https://bestpractice.bmj.com/topics/en-gb/1086</p> <p>Type 1 diabetes http://bestpractice.bmj.com/best-practice/monograph/25.html</p> <p>Type 2 diabetes in adults http://bestpractice.bmj.com/best-practice/monograph/24.html</p>
--	--

Database/ressurs:	The Cochrane Library (delbasen Cochrane Reviews)
Søkehistorie og treff:	Søkt via PubMed.

<p>"The Cochrane database of systematic reviews"[Jour] AND (diab*[Title] OR hypoglycem*[Title] OR hyperglycem*[Title] OR hypoglycaem*[Title] OR hyperglycaem*[Title]) AND "last 5 years"[PDat]</p> <p>146 artikler pr. 26. april, reduseres til disse 109 artiklene etter at vi fjerner de som omhandler barn, er «withdrawn, eller er eldre versjoner av noen som allerede er med.</p> <p>Av disse 109 artiklene nevnes noen her - 17 artikler. Kan også leses her:</p> <ol style="list-style-type: none">1. De Buck E, Borra V, Carlson JN, Zideman DA, Singletary EM, Djarv T. First aid glucose administration routes for symptomatic hypoglycaemia. Cochrane Database Syst Rev. 2019;4:Cd013283.2. Liu Z, Dumville JC, Hinchliffe RJ, Cullum N, Game F, Stubbs N, et al. Negative pressure wound therapy for treating foot wounds in people with diabetes mellitus. Cochrane Database Syst Rev. 2018;10:Cd010318.3. Lawrenson JG, Graham-Rowe E, Lorencatto F, Burr J, Bunce C, Francis JJ, et al. Interventions to increase attendance for diabetic retinopathy screening. Cochrane Database Syst Rev. 2018;1:Cd012054.4. Colunga-Lozano LE, Gonzalez Torres FJ, Delgado-Figueroa N, Gonzalez-Padilla DA, Hernandez AV, Roman Y, et al. Sliding scale insulin for non-critically ill hospitalised adults with diabetes mellitus. Cochrane Database Syst Rev. 2018;11:Cd011296.5. Raman P, Shepherd E, Dowswell T, Middleton P, Crowther CA. Different methods and settings for glucose monitoring for gestational diabetes during pregnancy. Cochrane Database Syst Rev. 2017;10:Cd011069.6. Moy FM, Ray A, Buckley BS, West HM. Techniques of monitoring blood glucose during pregnancy for women with pre-existing diabetes. Cochrane Database Syst Rev. 2017;6:Cd009613.7. Hemmingsen B, Gimenez-Perez G, Mauricio D, Roque IFM, Metzendorf MI,
--

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

- Richter B. Diet, physical activity or both for prevention or delay of type 2 diabetes mellitus and its associated complications in people at increased risk of developing type 2 diabetes mellitus. *Cochrane Database Syst Rev.* 2017;12:Cd003054.
8. Chew BH, Vos RC, Metzendorf MI, Scholten RJ, Rutten GE. Psychological interventions for diabetes-related distress in adults with type 2 diabetes mellitus. *Cochrane Database Syst Rev.* 2017;9:Cd011469.
9. McBain H, Mulligan K, Haddad M, Flood C, Jones J, Simpson A. Self management interventions for type 2 diabetes in adult people with severe mental illness. *Cochrane Database Syst Rev.* 2016;4:Cd011361.
10. Wu L, Norman G, Dumville JC, O'Meara S, Bell-Syer SE. Dressings for treating foot ulcers in people with diabetes: an overview of systematic reviews. *Cochrane Database Syst Rev.* 2015(7):Cd010471.
11. Hoogeveen RC, Dorresteijn JA, Kriegsman DM, Valk GD. Complex interventions for preventing diabetic foot ulceration. *Cochrane Database Syst Rev.* 2015(8):Cd007610.
12. Do DV, Wang X, Vedula SS, Marrone M, Sleilati G, Hawkins BS, et al. Blood pressure control for diabetic retinopathy. *Cochrane Database Syst Rev.* 2015;1:Cd006127.
13. Fullerton B, Jeitler K, Seitz M, Horvath K, Berghold A, Siebenhofer A. Intensive glucose control versus conventional glucose control for type 1 diabetes mellitus. *Cochrane Database Syst Rev.* 2014(2):Cd009122.
14. Dorresteijn JA, Kriegsman DM, Assendelft WJ, Valk GD. Patient education for preventing diabetic foot ulceration. *Cochrane Database Syst Rev.* 2014(12):Cd001488.
15. Malanda UL, Welschen LM, Riphagen, II, Dekker JM, Nijpels G, Bot SD. Selfmonitoring of blood glucose in patients with type 2 diabetes mellitus who are not using insulin. *Cochrane Database Syst Rev.* 2012;1:Cd005060.

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

16. Baumeister H, Hutter N, Bengel J. Psychological and pharmacological interventions for depression in patients with diabetes mellitus and depression.

Cochrane Database Syst Rev. 2012;12:Cd008381.

17. Li T, Wu HM, Wang F, Huang CQ, Yang M, Dong BR, et al. Education programmes for people with diabetic kidney disease. Cochrane Database Syst Rev. 2011(6):Cd007374.

Blant mange Cochrane Review-protokoller (ikke ferdige) finnes denne:

TI: Diabetes self-management education and support delivered by mobile health

(m-health) interventions for adults with type 2 diabetes mellitus

SO: Cochrane Database of Systematic Reviews YR: 2017

<http://dx.doi.org/10.1002/14651858.CD012869>

Database/ressurs:

[PubMed](#)

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

Søkehistorie og treff:	<p><u>Søk 1</u></p> <p>Søkeresultatet nedenfor er avgrenset med PubMeds filter for mulige systematiske oversikter: Systematic[sb] og til retningslinjer</p> <p>Siste 5 år</p> <p>Engelsk + skandinavisk språk</p> <p>Spisset søk på Diabetes/hypoglycemia/hyperglycemia AND pasienter innlagt på sykehus</p> <p>Kommentarer til det første søket:</p> <ul style="list-style-type: none">• Brukt fokusfunksjon (Majr) på alle emnene, for å holde trefftallet nede.• Emnene inkluderer alle mer spesifikke emner, der dette finnes (hvis det da ikke står Mesh:NoExp eller Majr:NoExp)• Avgrenset til siste 5 år <p>("Diabetes Mellitus"[Majr:NoExp] OR "Diabetes Mellitus, Type 1"[Majr] OR</p>
-------------------------------	--

"Diabetes Mellitus, Type 2"[Majr] OR "Diet, Diabetic"[Majr] OR
"Hyperglycemia"[Majr] OR "Hypoglycemia"[Majr:NoExp] OR diab*[Title] OR hypoglycem*[Title] OR hyperglycem*[Title]
OR hypoglycaem*[Title] OR

hyperglycaem*[Title]) AND (inpatients[Mesh] OR "Hospitalization"[Majr] OR inpatient[Title] OR inpatients[Title] OR
hospital*[Title]) AND (systematic[sb] OR Practice Guidelines as Topic[Majr] OR "Meta-Analysis"[Publication Type] OR
Guideline[ptyp] OR (systematic[title] AND review[title]) OR meta-analysis[title] OR metaanalysis[title] OR
guideline[title]) AND "last 5 years"[PDat] AND (english[lang] OR norwegian[lang] OR swedish[lang] OR danish[lang])

Pr 26 april 2019 blir det treff på disse [44 artiklene](#) gjenfunnet med søkestrategien over, når jeg har fjernet artikler fra
Cochrane Database of Systematic Reviews, som dere kan se i basen over.

Søk 2

Hvis vi fjerner avgrensingen til mulige systematiske oversikter, og til retningslinjer, så blir trefftallet stort - 1751 artikler
siste 5 år.

Legges det i stedet til en søkestreng som er «sykepleierettet» + diverse søkeord som uttrykker diverse opplysninger fra
Pico-skjemaet, så gjenfinnes 470 artikler, blant annet disse [49 artiklene](#)

Søket ser slik ut:

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

("Diabetes Mellitus"[Majr:NoExp] OR "Diabetes Mellitus, Type 1"[Majr] OR "Diabetes Mellitus, Type 2"[Majr] OR "Diet, Diabetic"[Majr] OR "Hyperglycemia"[Majr] OR "Hypoglycemia"[Majr:NoExp] OR diab*[Title] OR hypoglycem*[Title] OR hyperglycem*[Title] OR hypoglycaem*[Title] OR hyperglycaem*[Title]) AND (inpatients[Mesh] OR "Hospitalization"[Majr] OR inpatient[Title] OR inpatients[Title] OR hospital*[Title]) AND (nursing OR nurse's OR nurse OR nurses OR Nursing journals[sb] OR "Patient Care"[Mesh:NoExp] OR Nursing Care[Mesh] OR Nursing Services[Mesh] OR "Patient Care Management"[mesh] OR "Patient Education as Topic"[Mesh] OR education*[Title] OR "Adaptation, Psychological"[Majr] OR coping[Title] OR "Treatment Adherence and Compliance"[Majr] OR adherence[ti] OR compliance[ti] OR diet[ti] OR diets[ti] OR dietary[ti] OR nutrit*[ti]) AND "last 5 years"[PDat] AND (english[lang] OR norwegian[lang] OR swedish[lang] OR danish[lang])

Hvis dere vil se alle 470 artiklene, kan dere kopiere og lime inn hele søkestrategien nedenfor inn i søkeboksen til PubMed:

<https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed?otool=inouolib>

IKKE velg Best Match hvis dette kommer opp som et valg, behold Most Recent som rangeringsvalg.

Database/res surs:	SveMed+
Søkehistorie og treff:	<ol style="list-style-type: none"> 1. exp:"Diabetes Mellitus" 2. exp:"Hyperglycemia" 3. exp:"Hypoglycemia" 4. #1 OR #2 OR #3 5. exp:"Inpatients" 6. exp:"Hospitalization" 7. exp:"Patient Care" 8. exp:"Patient Care Management" 9. exp:"Patient Education as Topic" 10.exp:"Adaptation, Psychological" 11.exp:"Treatment Adherence and Compliance" 12.#5 OR #6 OR #7 OR #8 OR #9 OR #10 OR #11 13. #4 AND #12 <p>Avgrenset til 2010- Avgrenset til norsk språk</p>

Fra et større trefffall nevnes:

Når de sier: Det kan ikke du spise, blir jeg arg - Å leve på den «rette» måten med diabetes type 2

Knutsen, Ingrid Ruud; Foss, Christina

Nordisk Sygeplejeforskning 2017;7(4)280-93

https://www.idunn.no/nsf/2017/04/naar_de_sier_det_kan_ikke_du_spise_blr_jeg_arg

Diabetiske fotsårteam i norske sykehus

Robberstad, Mari; Bentsen, Signe Berit; Berg, Tore Julsrud; Iversen, Marjolein M Tidsskrift for Den Norske Lægeforening 2017;137(17)1294-8

<https://tidsskriftet.no/2017/09/originalartikkel/diabetiske-fotsarteam-i-norskesykehus>

Passer gruppebaserte lærings- og mestringstilbud for alle med diabetes 2?

Knutsen, Ingrid Ruud; Bossy, Dagmara; Foss, Christina Sykepleien Forskning 2017;12(e-60171)1-12

<https://sykepleien.no/forskning/2017/01/passar-gruppebaserte-laerings-ogmestringstilbud-alle-med-diabetes-2>

Ny politikk på diabetesfeltet? Nökkelinformanters syn på dagens og morgendagens tilbud

Foss, Christina; Knutsen, Ingrid Ruud

Nordisk Tidsskrift for Helseforskning 2016;12(2)1-15

<https://septentrio.uit.no/index.php/helseforsk/article/view/4050>

Utfordringer med å etablere en ny praksis

Foss, Christina; Knutsen, Ingrid A Ruud; Henni, Silje Havrevold; Myrstad, Hanne

Sykepleien Forskning 2016;11(e-59483)1-10 <https://sykepleien.no/node/60504>

Bruk av skjema i oppfølgingen av diabetes i allmennpraksis

Larun, Lillebeth; Bjørner, Trine; Fretheim, Atle; Brurberg, Kjetil G Tidsskrift for Den Norske Lægeforening 2016;136(5)417-22

<https://tidsskriftet.no/2016/03/originalartikkel/bruk-av-skjema-i-oppfolgingen-avdiabetes-i-allmennpraksis>

Bruk av kartleggings- og arbeidsverktøyet PAID i diabeteskonsultasjoner

Carlsen, Kirsten; Graue, Marit; Haugstvedt, Anne Sykepleien Forskning 2015;10(3)228-37

<https://sykepleien.no/forskning/2015/08/bruk-av-kartleggings-og-arbeidsverktoyetpaid-i-diabeteskonsultasjoner>

"Vi går inn i det private rommet til pasienten". Sykepleieres erfaring med helsefremmende arbeid i somatiske polikliniske

Evju, Anne Svelstad; Klette, Göril Salomonsen; Kasen, Anne; Bondas, Terese Nordisk Tidsskrift for Helseforskning 2014;10(1)70-82

<https://septentrio.uit.no/index.php/helseforsk/article/view/3011/2897>

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

"Det går an å mestre det meste ved å gå på sånne kurs som dette her" - Grupperbasert opplæring og mestring ved diabetes type 2: En kvalitativ studie

Tjelta, Marie; Holsen, Ingrid

Nordisk Sykeplejeforskning 2013;3(3)194-205

https://www.idunn.no/nsf/2013/03/det_gaar_an_aa_mestre_det_mestevad_aa_ga_a_paa_saanne_kurssom_d

Diabetessykepleiere i Norge sine oppfatninger av pasienters "health literacy"

Finbråten, Hanne Söberg; Pettersen, Kjell Sverre

Vård i Norden 2012;32(3)47-52

<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/010740831203200310>

Diabetisk fotteam og insidens av amputasjoner

Witsö, Eivind; Lium, Arne; Langeng, Elin; Lutterloh, Anne; Grytdal, Ann Lisbeth;

Kristiansen, Marit Ingeborg Skrinderhaug; Bensvik, Frode; Egeberg, Tarjei; Lydersen, Stian

Tidsskrift for den Norske Lægeforening 2011;131(8)804-5

<https://tidsskriftet.no/2011/05/kommentar/diabetisk-fotteam-og-insidens-avamputasjoner>

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

PICOSKJEMA VEILEDENDE PLAN

Veiledende Plan: Diabetes			
Problemstilling formuleres som et presist spørsmål. Spørsmålet skal bestå av følgende deler:			
Patient/problem	Intervention	Comparison	Outcome
Hvilke pasienter/tilstand/ sykdom dreier det seg om? Pasienter med diabetes type 2 Pasienter med diabetes type 1 Pasienter med hyperglykemi Pasienter med hypoglykemi	Hvilken intervensjon/ eksponisjon dreier det seg om? Veiledning Undervisning Sykepleietiltak Opplæring Kostholdsveiledning Pårørendeinvolvering Blodsukkermonitorering	Hva sammenlignes intervensjonen med?	Hvilke resultat/effekt er av interesse? Normalisert blodsukker Stabilt blodsukker Mestring Kunnskap Compliance Lindring

Nasjonal veiledende plan for sykepleiepraksis: Diabetes

Fullstendig spørsmål: Hvordan behandle voksne pasienter med diabetes innlagt på sykehus.			
Hva slags type spørsmål er dette? ☐ ☐ Diagnose ☐ ☐ Prognose ☐ ☐ Etiologi ☐ ☐ Effekt av tiltak ☐ ☐ Erfaringer			Er det aktuelt med søk i Lovdata etter relevante lover og forskrifter? ☐ ☐ Ja ☐ ☐ Nei
Hvilke søkeord er aktuelle for å dekke problemstillingen? Bruk engelske ord, og pass på å få med alle synonymer. Del opp søkeordene etter hva som gjelder/beskriver pasienten, intervensjonen/eksposisjonen, sammenligningen og utfallet.			
P Person/pasient/problem	I Intervensjon/eksposisjon	C Evt. sammenligning	O Resultat/utfall
Adult patients with diabetes type 1 and 2 in hospital Hypoglycemia Hyperglycemia	Education Nursing intervention		Coping Stable blood sugar Knowledge Compliance